

Melyik jog alkalmazandó? - Svédország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 A hatályos jogszabályok forrásai
  - 1.1 Nemzeti szabályok
  - 1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények
  - 1.3 Főbb kétoldalú egyezmények
- 2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása
  - 2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?
  - 2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)
  - 2.3 A kapcsoló tényező megváltozása
  - 2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól
  - 2.5 A külföldi jog bizonyítása
- 3 Kollíziós jogi szabályok
  - 3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok
  - 3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok
  - 3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)
  - 3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is
  - 3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek
  - 3.6 Házassági vagyoni jogi rendszerek
  - 3.7 Öröklés, végintézkedések
  - 3.8 Ingtatlan
  - 3.9 Fizetéseképtelenség

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

Svédországban csak részben rögzítik jogszabályok a nemzetközi magánjogot, és azt az írott jog és az esetjog kombinációja alkotja. Az írott jog célja többnyire azon nemzetközi egyezmények érvényesítése, amelyekben Svédország részes fél. Az elsődleges jogi szabályozás a következő:

Házasság és gyermekek

- A házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény (*Lagen [1904:26 s. 1] om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap*, ismert svéd rövidítése: IÄL) 3. fejezetének 4. és 6. szakasza

- A házasság, az örökbefogadás és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló rendelet (*Förordningen [1931:429] om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap*, NÄF) 9., 12. és 13. szakasza
- Az örökbefogadás vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény (*Lagen [1971:796] om internationella rättsförhållanden rörande adoption*, IAL) 2. szakasza
- A nemzetközi apasági kérdésekről szóló törvény (*Lagen [1985:367] om internationella faderskapsfrågor*, IFL) 2., 3. és 6. szakasza
- A házastársak vagy élettársak közötti vagyoni jogi viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény (*Lagen [1990:272] om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden*, LIMF) 3–5. szakasza
- Az 1996. évi hágai egyezményre vonatkozó törvény (*Lagen [2012:318] om 1996 års Haagkonvention*) 1. szakasza és az említett, a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. évi hágai egyezmény 15–22. cikke
- A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet 15. cikke és a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2007. évi hágai jegyzőkönyv

Öröklés

- Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 20–38. cikke

Szerződések és vétel

- A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I” rendelet)
- A váltókról szóló törvény (*Växellagen 1932:130*) 79–87. szakasza
- A csekkokról szóló törvény (*Checklagen 1932:131*) 58–65. szakasza
- Az áruk adásvételére alkalmazandó jogról szóló törvény (*Lagen [1964:528] om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker*, IKL)
- A munkahelyen a vállalati döntésekben való részvételtől szóló törvény (*Lagen [1976:580] om medbestämmande i arbetslivet*, MBL) 25a., 31a. és 42a. szakasza
- A bizonyos biztosítási szerződésekre alkalmazandó jogról szóló törvény (*Lagen [1993:645] om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal*)
- A hajózásról szóló törvénykönyv (*Sjölagen 1994:1009*) 13. fejezetének 4. szakasza és 14. fejezetének 2. szakasza
- A fogyasztói szerződésekről szóló törvény (*Lagen [1994:1512] om avtalsvillkor i konsumentförhållanden*) 14. szakasza
- A fogyasztóknak a lakóingatlanok időben megosztott használatára vagy a hosszú távra szóló üdülési termékekre vonatkozó megállapodásokban történő védelméről szóló törvény (*Lagen [2011:914] om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt*) 1. fejezetének 4. szakasza
- A távollevők között létrejött szerződésekről és a házaló kereskedelemről szóló törvény (*Lagen [2005:59] om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*) 3. fejezetének 14. szakasza
- A fogyasztók részére történő értékesítésekről szóló törvény (*Konsumentköplagen 1990:932*) 48. szakasza

Kártérítés

- A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II” rendelet)
- A közúti közlekedési sérülésekről szóló törvény (*Trafikskadelagen 1975:1410*) 8., 14. és 38. szakasza
- A Svédország és Norvégia között a rénszarvasok legeltetéséről 1972. február 9-én létrejött egyezményvel kapcsolatos törvény (*Lagen [1972:114] med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning*) 1. szakasza

- A Dánia, Finnország, Norvégia és Svédország között 1974. február 19-én létrejött környezetvédelmi egyezményrel kapcsolatos törvény (*Lagen [1974:268] med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige*) 1. szakasza

A fizetésképtelenségre vonatkozó jog

- A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (fizetésképtelenségi rendelet) 4., 8–11., 14., 15., 28. és 43. cikke (az Európai Parlament és a Tanács módosított rendeletet fogadott el, amely 2015 nyarán lép hatályba)
- A Dániában, Finnországban, Izlandon vagy Norvégiában fekvő vagyont érintő fizetésképtelenségre irányadó szabályok megállapításáról szóló törvény (*Lag [1934:67] med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge*) 1., 3. és 5–8. szakasza
- A Dániában, Finnországban, Izlandon vagy Norvégiában bekövetkező fizetésképtelenség joghatásairól szóló törvény (*Lag [1934:68] om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge*) 1., 4–9. és 13. szakasza
- Egy másik skandináv országban fekvő vagyont érintő fizetésképtelenségről szóló törvény (*Lag [1981:6] om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land*) 1., 3–8. és 12. szakasza
- Egy másik skandináv országban bekövetkező fizetésképtelenség joghatásairól szóló törvény (*Lag [1981:7] om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land*) 1., 4–9., 13. és 14. szakasza

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

Svédország az alkalmazandó jogot meghatározó szabályokat rögzítő, alábbi többoldalú nemzetközi egyezményekben részes fél. Svédország a nemzetközi szerződések tekintetében „dualista” megközelítést alkalmaz, vagyis a többoldalú egyezményeket a svéd belső jogba is át kell ültetni: lásd fent.

A Nemzetek Szövetsége

- Az idegen és a saját váltóra vonatkozó törvények ütközésének rendezése tárgyában megkötött 1930. évi egyezmény
- A csekkre vonatkozó törvények ütközésének rendezése tárgyában megkötött 1931. évi egyezmény

Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia

- Az ingó dolgok nemzetközi adásvételére alkalmazandó jogról szóló 1955. évi egyezmény
- A végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló 1961. évi egyezmény
- A szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatásokról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló 1996. évi egyezmény
- A tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2007. évi hágai jegyzőkönyv

Európai Unió

- A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi egyezmény (a „Róma I” rendelet a 2009. december 17. után megkötött szerződések vonatkozásában az egyezmény helyébe lép)

Skandináv egyezmények

- A Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország között létrejött, a házasságra, az örökbefogadásra és a gondnokságra vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok megállapításáról szóló (legutóbb egy 2006-os módosító egyezményrel módosított) 1931. évi egyezmény
- A Svédország, Dánia, Finnország, Izland és Norvégia között létrejött, a fizetésképtelenségről szóló 1933. évi egyezmény (skandináv fizetésképtelenségi egyezmény)
- A Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország között létrejött, az öröklésről, a végrendeletekről és a hagyaték kezeléséről szóló (legutóbb egy 2012-es módosító egyezményrel módosított) 1934. évi egyezmény
- A Dánia, Finnország, Norvégia és Svédország között létrejött 1974. évi környezetvédelmi egyezmény

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

- A Svédország és Norvégia között a rénszarvasok legeltetéséről létrejött 1972. évi egyezmény (*1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning*)

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A svéd jog nem tartalmaz olyan szabályt, amely előírná a bíróság számára a külföldi jog hivatalból történő alkalmazását. A kérdéssel főleg az ítélezési gyakorlat foglalkozott, amely láthatólag különbséget tesz a felek által bíróságon kívül szabadon rendezhető ügyekben (*dispositiva mål*) és a kizárólag bíróság által eldönthető ügyekben (*indispositiva mål*) történő eljárások között. Az olyan polgári peres ügyekben, amelyekben a felek jogosultak egyezséget kötni egymással, úgy tűnhet, hogy a külföldi jog kizárólag akkor alkalmazandó, ha arra a felek valamelyike hivatkozik. Számos, egyértelműen külföldi elemet tartalmazó ügyben kérdés nélkül a svéd jogot alkalmazták, mivel egyik fél sem hivatkozott a külföldi jogra. A bíróságon kívüli rendezést lehetővé nem tevő, másrészt az apaság megállapítását magukban foglaló eljárásokban például voltak olyan esetek, amelyekben a bíróságok hivatalból alkalmazták külföldi jogot.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

A svéd nemzetközi magánjog főszabály szerint nem fogadja el a vissza- és továbbutalás doktrínáját. A váltókról szóló törvény 79. szakaszának (2) bekezdésében és a csekkekről szóló törvény 58. szakaszának (2) bekezdésében mindazonáltal szerepel egy kivétel, amely a külföldi állampolgárok váltókra vagy csekkekre vonatkozó ügyletek megkötésére való képességére vonatkozik. Ennek oka, hogy az említett rendelkezések nemzetközi egyezményeken alapulnak. Az egy másik skandináv országban bekövetkező fizetésképtelenség joghatásairól szóló törvény 9. szakaszának (2) bekezdésében található egy másik kivétel. Végül, ami a házasságkötés alaki érvényességét illeti, a házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 1. szakaszának (7) bekezdése elismeri a vissza- és továbbutalást.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

A svéd nemzetközi magánjog nem tartalmaz általános szabályt a kapcsoló tényező változásának joghatását illetően: a kérdést konkrétan az egyes önálló jogszabályok szabályozzák. Például a házastársak vagy élettársak közötti vagyoni jogi viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény 4. szakaszának (1) bekezdése rögzíti, hogy „[a]mennyiben az alkalmazandó jogot a felek megállapodása nem határozza meg, azon állam joga alkalmazandó, amelyben a házastársak a házasságkötéskor szokásos tartózkodási helyet (*hemvist*) létesítettek”, továbbá a törvény 4. szakaszának (2) bekezdése szerint „[a]mennyiben később mindkét házastárs más tagállamban létesített szokásos tartózkodási helyet, és ott legalább két évig lakott, ez utóbbi állam jogát kell alkalmazni”.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A svéd nemzetközi magánjog alapelveinek tekinthető, hogy a külföldi jogi rendelkezés nem alkalmazható, amennyiben alkalmazása ezen ország jogrendszerének alapjaival nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen lenne. E célt szolgáló rendelkezések sok nemzetközi magánjogi szabályozásban megtalálhatók, ebből azonban nem következik, hogy a közrendi korlátozáshoz jogszabályi alapa lenne szükség. Igen kevés ítéletben nyert megállapítást, hogy a külföldi jog a közrendi okokból nem alkalmazható.

Rendszerint az igazságszolgáltatás feladata annak meghatározása, hogy a svéd jog mely szabályai kötelezőek nemzetközi szinten.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

Ha a bíróság megállapítása szerint külföldi jogot kell alkalmazni, és a bíróság nem ismeri a külföldi jogrendszer anyagi jogi rendelkezéseit, két lehetőség áll nyitva előtte. Maga folytatja le a vizsgálatot, vagy megkéri valamelyik felet, hogy bocsássa rendelkezésre a szükséges információt. Az alternatívák közötti választás alapját a célszerűség képezi. Ha a bíróság úgy dönt, hogy az ügyet maga vizsgálja ki, igénybe veheti az igazságügyi minisztérium segítségét. Főszabály szerint a bíróság aktívabb szerepet játszik olyan eljárásokban, amelyekben kizárólag bíróság határozhat (lásd fent); a bíróság a vizsgálódást nagyrészt a felekre hagyhatja olyan eljárásokban, amelyekben a felek szabadon egyezséget köthetnek egymással.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Svédország a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezmény részes fele. Bizonyos területeken más jogszabályok alkalmazandók. A „Róma I” rendelet a 2009. december 17. után megkötött szerződések vonatkozásában az egyezmény helyébe lép.

Az **árak adásvételére** az áruk adásvételére alkalmazandó jogról szóló törvény az irányadó, amely az ingó dolgok nemzetközi adásvételére alkalmazandó jogról szóló 1955. évi hágai egyezményt ülteti át a belső jogba. A törvény elsőbbséget élvez a „Róma

l” rendelet szabályaival szemben. Hatálya azonban nem terjed ki a fogyasztói szerződésekre. A 3. szakasz lehetővé teszi, hogy a vevő és az eladó megállapodásban határozzák meg az alkalmazandó jogot. A 4. szakasz rögzíti, hogy amennyiben a felek nem választották meg az alkalmazandó jogot, az eladó szokásos tartózkodási helye szerinti ország joga az irányadó. E szabály alól kivételt képez, ha az eladó a vevő szokásos tartózkodási helyének országában fogadta el a megrendelést, valamint a tőzsdén vagy árverésen történő vételek is kivételt képeznek.

Bizonyos **fogyasztói szerződések** vonatkozásában létezik egy másik kivétel is a „Róma I” rendelet szabályai alól. A fogyasztók jogválasztási kikötésekkel szembeni védelmét célzó különös szabályok találhatóak a fogyasztók részére történő értékesítésekről szóló törvény 48. szakaszában, a fogyasztói szerződésekről szóló törvény 14. szakaszában, a fogyasztóknak a lakóingatlanok időben megosztott használatára vagy a hosszú távra szóló üdülési termékekre vonatkozó megállapodásokban történő védelméről szóló törvény 1. fejezetének 4. szakaszában és a távollevők között létrejött szerződésekről és a házaló kereskedelemről szóló törvény 3. fejezetének 14. szakaszában. E szabályok szerint bizonyos körülmények között valamely EGT-ország joga akkor alkalmazandó, ha a fogyasztó számára magasabb szintű védelmet kínál.

A váltókról szóló törvény 79–87. szakasza és a csekkekről szóló törvény 58–65. szakasza a **váltókra és csekkekre** vonatkozó különös szabályokat tartalmaz. E szabályok a idegen és a saját váltóra vonatkozó törvények ütközésének rendezése tárgyában megkötött 1930. évi genfi egyezményen és a csekkekre vonatkozó törvények ütközésének rendezése tárgyában megkötött 1931. évi genfi egyezményen alapulnak.

Egyes **kárbiztosítási** szerződésekre a bizonyos biztosítási szerződésekre alkalmazandó jogról szóló törvény az irányadó.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog kérdését a „Róma II” rendelet szabályozza.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A svéd nemzetközi magánjogban a személyes jogállás megállapítása szempontjából döntő jelentőséggel bíró kapcsoló tényező hagyományosan az állampolgárság volt. Napjainkban azonban annyi olyan ügy van, amelyben az állampolgárság a szokásos tartózkodási helynek mint fő kapcsoló tényezőnek adta át a helyét, hogy felvetődött a kérdés, hogy a személyes jogállás vonatkozásában még mindig egyetlen fő kapcsoló tényező létezik-e. A svéd nemzetközi magánjogban a „személyes jogállást” úgy kell érteni, hogy az magában foglalja a jogképesség és a névviselés alapvető kérdéseit.

A házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 1. fejezetének 1. szakasza alapján a svéd hatóság előtti **házasságkötésre való képességet** főszabály szerint a svéd joggal összhangban kell megállapítani, ha bármelyik fél svéd állampolgár, vagy Svédországban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel. Hasonló szabályok alkalmazandók a házasság, az örökbefogadás és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló rendelet 1. szakasza alapján a skandináv kereten belül.

A **gondnokságra és vagyonkezelésre** vonatkozó különös szabályokat tartalmaz a házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 4. és 5. fejezete, valamint a házasság, az örökbefogadás és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló rendelet 14–21a. szakasza.

Ami a **szerződéskötési képességre** alkalmazandó jog kérdését illeti, a „Róma I” rendelet 13. cikke részleges választ ad ezzel kapcsolatban. A váltókat vagy csekkeket magukban foglaló ügyletek megkötésének képességére a váltókról szóló törvény 79. szakaszában és a csekkekről szóló törvény 58. szakaszában foglalt különös szabályok az irányadók.

Az **aktív és passzív per képességre** vonatkozó különös szabály található a bírósági eljárásról szóló törvénykönyv (*rättegångsbalken*) 11. fejezetének 3. szakaszában, amely szerint a saját országában jogi eljárás lefolytatására való képességgel nem rendelkező külföldi Svédországban eljárást indíthat, ha arra a svéd jog alapján képességgel rendelkezik.

A svéd nemzetközi magánjog a **névviseléssel kapcsolatos kérdéseket** a személyes jogállásba tartozónak tekinti. Ez azt jelenti például, hogy az egyik házastárs által a másik házastárs nevének felvétele nem a házasság személyes szférájában kifejtett joghatása kérdésének minősül. A személynevekről szóló törvény (*namnlagen*, 1982:670) 50. szakasza szerint a törvény nem vonatkozik olyan svéd állampolgárokra, akiknek szokásos tartózkodási helye Dániában, Norvégiában vagy Finnországban van; ez arra enged következtetni, hogy az máshol tartózkodó svéd állampolgárokra alkalmazandó. Az 51. szakasz rögzíti, hogy a törvény olyan külföldi állampolgárokra is alkalmazandó, akiknek szokásos tartózkodási helye Svédországban van.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

A svéd anyagi jog nem tesz különbséget **törvényes és törvénytelen gyermekek** között, és a svéd nemzetközi magánjog nem tartalmaz a gyermek házasságon belüli vagy azon kívüli születésének megállapítására vagy a gyermek későbbi törvényesítésére vonatkozó konkrét kollíziós szabályokat.

Ami az **apaság** megállapítására alkalmazandó jogot illeti, az apaság vélelmére és az apaság bíróság általi megállapítására eltérő szabályok vonatkoznak. Az apaság vélelmére a nemzetközi apasági kérdésekről szóló törvény 2. szakasza az irányadó. E rendelkezés szerint a gyermek anyjával házasságban élő vagy élt férfit a gyermek apjának kell tekinteni, amennyiben a gyermek születés kori szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogából vagy – ha e jog senkit nem tekint apának – a gyermek születés kori állampolgársága szerinti állam jogából ez következik. Amennyiben azonban a gyermek szokásos tartózkodási helye születésekor Svédországban volt, a kérdést mindig a svéd joggal összhangban kell eldönteni. Amennyiben az apaságot bíróságon kell megállapítani, a bíróság azon ország jogát alkalmazza, amelyben a gyermek az elsőfokú ítélet meghozatalakor szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett.

Az örökbefogadás vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 2. szakaszának (1) bekezdése alapján az **örökbefogadási** kérelmet elbíráló bíróságnak a svéd jogot kell alkalmaznia. A 2. szakasz (2) bekezdése szerint azonban ha a kérelem 18 éven aluli gyermekre vonatkozik, a bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy a kérelmezőt vagy a gyermeket állampolgárság, szokásos tartózkodási hely vagy egyéb elem révén kapcsolat fűzi-e valamely külföldi államhoz, és hogy ez várhatóan nehézséget okoz-e majd a gyermeknek, ha az adott országban nem ismerik el az örökbefogadást.

Ami az örökbefogadás joghatásait illeti, ha valamely külföldi örökbefogadási határozat érvényes Svédországban, az örökbefogadott gyermeket a szülői felügyelet, a gondnokság és a tartás szempontjából az örökbefogadó szülő svéd házasságból származó gyermekének kell tekinteni. Öröklés esetére ugyanakkor a jog kizárólag akkor írja elő az örökbefogadott gyermekekkel és az örökbefogadó szülő saját gyermekeivel való egyenlő bánásmódot, ha az örökbefogadásra Svédországban került sor. Ha az örökbefogadásra külföldön került sor, az örökbefogadott gyermek öröklési jogosultságát az örökléshez való jogra általában irányadó joggal, vagyis az állampolgárság szerinti ország jogával összhangban kell megítélni.

A **gyermektartásra** alkalmazandó jog kérdését a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2007. évi hágai jegyzőkönyv szabályozza. Főszabály szerint a tartási kötelezettségekre a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga az irányadó. Amennyiben a gyermek e jog alapján nem tudja megszerezni a tartást a tartás nyújtására kötelezett féltől, a bíróság helye szerinti ország jogát kell alkalmazni. Amennyiben a gyermek egyik említett jog alapján sem tudja megszerezni a tartást a tartás nyújtására kötelezett féltől, és mindkét fél ugyanazon állam állampolgára, ez utóbbi állam jogát kell alkalmazni.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

A **házasságkötési képességet** illetően lásd a fenti 3.3. pontot. Főszabály szerint a házasság akkor minősül alakilag érvényesnek, ha az érvényes a megkötésének helye szerinti országban (a házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 1. fejezetének 7. szakasza).

A **házasság joghatásai** két fő kategóriára, a személyes szférát és a házastársak vagyonát érintő joghatásokra oszthatók (lásd a lenti 3.6. pontot). A személyes vonatkozásokat illetően a házasság fő joghatása, hogy a házastársak egymással szemben kölcsönösen tartásra kötelesek. A svéd nemzetközi magánjogban a házastársak örökléshez való jogának, a másik házastárs neve felvételének vagy a másik házastárs gyermekeinek tartására vonatkozó kötelezettségnek a kérdései nem minősülnek a házasság joghatásainak, és az alkalmazandó jogot az öröklésre, a személynevekre stb. irányadó kollíziós szabályok alapján kell meghatározni.

A **házastársi tartásra** alkalmazandó jog kérdését a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 2007. évi hágai jegyzőkönyv szabályozza. Főszabály szerint a tartási kötelezettségekre a tartási kötelezettséggel terhelt fél szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga az irányadó. Amennyiben bármelyik házastárs kifogásolja e jog alkalmazását, és a házassághoz másik állam (különösen a házastársak utolsó közös tartózkodási helye szerinti állam) jogát szorosabb kapcsolat fűzi, e másik állam jogát kell alkalmazni.

A **házasság felbontásával** kapcsolatos kérdésekben a házasság és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló törvény 3. fejezete 4. szakaszának (1) bekezdése a svéd bíróságok számára a svéd jog alkalmazását írja elő. A 4. szakasz (2) bekezdése ez alól kivételt tesz, amennyiben mindkét házastárs külföldi állampolgár, és egyikük sem rendelkezett Svédországban szokásos tartózkodási hellyel legalább egy évig.

A svéd anyagi jog nem tartalmazza a **különválás** vagy a **házasság érvénytelenítésének** jogintézményeit, és ezekre az esetekre általánosan alkalmazandó kollíziós szabályok sem léteznek. Ami a skandináv országokat illeti, a házasság, az örökbefogadás és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló rendelet 9. szakasza előírja, hogy a különválás eseteiben a bíróság a saját jogát alkalmazza.

3.6 Házassági vagyoni rendszerek

A házasságban a házastársak vagyonára alkalmazandó jogot a házastársak vagy élettársak közötti vagyoni viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény szabályozza. A törvény 3. szakasza lehetővé teszi, hogy a házasságban a házastársak vagy élettársak közötti vagyoni viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény szabályozza. A törvény 3. szakasza lehetővé teszi, hogy a házasságban a házastársak vagy élettársak közötti vagyoni viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény szabályozza. A törvény 3. szakasza lehetővé teszi, hogy a házasságban a házastársak vagy élettársak közötti vagyoni viszonyokkal kapcsolatos bizonyos nemzetközi kérdésekről szóló törvény szabályozza.

házasodni készülő párok olyan írásbeli megállapodást kössenek, amelyben rögzítik, hogy házassági vagyoni jogi rendszerükre azon ország joga az irányadó, amelyben egyikük a megállapodás megkötésének időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, vagy amelynek ezen időpontban az állampolgára.

Arra az esetre, ha a házastársak nem kötnek érvényes jogválasztási megállapodást, a törvény 4. szakasza előírja, hogy az alkalmazandó jog azon ország joga, amelyben a házastársak a házasságkötést követően szokásos tartózkodási helyet létesítenek. Amennyiben ezt követően mindkét házastárs másik országban létesít szokásos tartózkodási helyet, és ott legalább két évig élnek, ez utóbbi ország jogát kell alkalmazni. Amennyiben azonban a házasság alatt mindkét házastárs rendelkezett már szokásos tartózkodási hellyel az adott államban, vagy mindkét házastárs az adott állam állampolgára, ezen állam jogát a szokásos tartózkodási helyük létesítésének pillanatától alkalmazni kell.

A törvény 5. szakasza rögzíti, hogy a jogválasztási megállapodás akkor érvényes, ha összhangban van az ügylet időpontjában a házastársak vagyona számára alkalmazandó joggal. Amennyiben a jogválasztási megállapodást a felek az esküvőt megelőzően kötik, a megállapodás akkor érvényes, ha összhangban van a házastársak házasságkötésekor alkalmazandóvá váló joggal. A jogválasztási megállapodás alaki szempontból akkor érvényes, ha megfelel az azon állam jogában foglalt alaki követelményeknek, amelyben a megállapodást megkötötték, vagy amelyben a házastársak szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A házasság, az örökbefogadás és a gondnokság vonatkozásában bizonyos nemzetközi jogviszonyokról szóló rendelet különös szabályokat rögzít a skandináv ügyek vonatkozásában.

3.7 Öröklés, végintézkedések

A végrendeletekkel és az örökléssel kapcsolatos kollíziós jogi kérdéseket az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályozza. A rendeletben szereplő kollíziós szabályok attól függetlenül alkalmazandók, hogy a nemzetközi kapcsolat tagállammal vagy más állammal áll-e fenn.

A végrendelet alaki érvényességét illetően ugyanakkor a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló 1961. évi hágai egyezményt a belső jogba átültető, a nemzetközi helyzetekben történő öröklésről szóló törvény (*Lagen [2015: 417] om arv i internationella situationer*) 2. fejezetének 3. szakasza különös rendelkezéseket tartalmaz. A végrendelet akkor minősül alakilag érvényesnek, ha alakilag megfelel a végrendelező általi megtételének helye, vagy egyébként a végrendelező szokásos tartózkodási helye szerinti jognak vagy azon állam jogának, amelynek állampolgárságával a végrendelező a végrendelet megtételének vagy elhalálozásának időpontjában rendelkezett. Ingatlannal kapcsolatos rendelkezés alaki szempontból akkor érvényes, ha alakilag megfelel az ingatlan fekvésének helye szerinti jognak. Ugyanezen szabályok vonatkoznak a végrendeletek visszavonására is. A visszavonás akkor is érvényes, ha megfelel bármely olyan jognak, amely szerint a végrendelet alaki szempontból érvényes.

3.8 Ingatlan

A vagyoni jog kizárólag a hajókat és légi járműveket, a pénzügyi eszközöket és a jogellenesen elvitt kulturális tárgyakat érintő egyes esetekre és a skandináv fizetésképtelenségi egyezmény, valamint a fizetésképtelenségi rendelet által szabályozott bizonyos helyzetekre tartalmaz írott kollíziós szabályokat.

Az ingó vagy ingatlan megvásárlására vagy jelzáloggal való megterhelésére vonatkozó vagyoni jogi hatásokat például azon ország joga szerint kell megítélni, amelynek területén a vagyontárgy a vétel vagy jelzáloggal való megterhelés időpontjában található. E jog határozza meg a vagyoni jogok természetét, a vagyoni jogok keletkezésének és megszűnésének módját, az esetleges alaki követelményeket, és hogy a tulajdoni jog harmadik felekkel szemben milyen jogokat biztosít.

Ami a külföldi biztosítéki jogokat illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint amennyiben a biztosítéki jog keletkezésének időpontjában az eladó tudta, hogy a vagyontárgy Svédországba kerül, és hogy a biztosítéki jog Svédországban nem érvényes, a svéd jogban foglalt követelményeket teljesítő biztosítékot kell beszereznie. Ezenfelül a külföldi biztosítéki jog nem rendelkezik joghatással, ha a vagyontárgy Svédországba hozását követően eltelt bizonyos idő. Úgy kell tekinteni, hogy a külföldi hitelezőnek volt ideje új biztosíték beszerzésére vagy az adósság behajtására.

3.9 Fizetésképtelenség

Svéd fizetésképtelenségi helyzetben a svéd jog alkalmazandó magára az eljárásra és a fizetésképtelenséggel kapcsolatos más kérdésekre, például az eljárás megindításának feltételeire.

Másik skandináv országot érintő esetekben az alkalmazandó jog meghatározására különös szabályok vonatkoznak, amelyek a fizetésképtelenségről szóló 1933. évi skandináv egyezményen alapulnak, és amelyeket egy 1981-ben hatályba léptetett

jogszabály ültetett át a svéd jogba. Finnország vonatkozásában mindazonáltal a fizetéseképtelenségi rendelet az irányadó (lásd lent); Izland vonatkozásában pedig az 1934. évi korábbi jogszabály alkalmazandó. A fizetéseképtelenségről szóló skandináv egyezményben szereplő általános szabály szerint a valamely szerződő államban folyó fizetéseképtelenségi eljárás hatálya kiterjed az adósra egy másik szerződő államban fekvő vagyontárgyára. Az adós vagyona feletti ellenőrzési jogához és a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon tartalmához hasonló kérdésekre általában a fizetéseképtelenségi eljárás helye szerinti ország joga az irányadó.

A fizetéseképtelenségi rendelet a más uniós tagállamokat érintő ügyek tekintetében tartalmaz különös szabályokat.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 13/04/2018